

УКРАЇНСЬКА МІСТИКА

Відкрита вакансія

Андрій знову і знову програвав у голові знайому до болю фразу: «Дякуємо, але нам потрібен співробітник із досвідом роботи на цій посаді». Він уже не міг порахувати, скільки разів чув її за останні місяці. Спочатку він щиро вірив, що після курсів на дата-аналітика справи підуть у гору — обіцянки викладачів звучали обнадійливо. Але реальність виявилася іншою: вакансії закривалися одна за одною, а робота так і не знайшлася.

— Може, даремно я взагалі поліз у це айті? — промайнула думка. — Може, повернутися до Франка, довчитися на культуролога? Хоча кому це треба... наче тоді знайти роботу стане простіше.

— Ваша фільтр-кава, — вивела його з роздумів офіціантка, ставлячи перед ним чашку.

Андрій кивнув, на автоматі подякував і зробив ковток. Відкривши чат випускників курсів, він пробігся повідомленнями і зрозумів — він не один у цій ситуації. Багато хто скаржився на відсутність роботи, невиконані обіцянки й розчарування.

— Невдахи, значить, так? Ну нічого, я щось придумаю, — з надією в голосі вимовив він.

Допивши каву, Андрій закрив чат, відключив сповіщення і, вдягнувши шапку, з упевненістю вийшов із кав'ярні, відчуваючи, як холодне зимове повітря обволікає обличчя.

— Пройдуся трохи центром, перш ніж повертатися до своїх баранів, — пробурмотів він собі під ніс.

Йому подобалися прогулянки містом, особливо зараз, коли в житті було занадто багато запитань і занадто мало відповідей. Він йшов Ринком, роздивляючись, як прикрашені заклади в новорічні свята, ловив уривки розмов перехожих, немов намагався знайти в них відповіді, коли раптом його погляд зачепився за знайомий силует. Дівчина з довгим чорним волоссям йшла попереду, спритно маневруючи між перехожими. Серце Андрія забилося швидше. Це була Софія. Софія з університету. Та, з ким він колись сидів за одним столом, обговорював лекції, зависав у кав'ярнях. Тоді вони багато спілкувалися, але після того, як він кинув навчання, вони втратили зв'язок.

— Софіє, почекай! — крикнув він, піднімаючи руку.

Але вона не обернулася. Кроки її були легкими, ніби не торкалися землі. Він прискорив крок, але шлях йому раз у раз перегороджували люди.

— Звідки в будній день стільки людей у центрі? Вони що, теж усі безробітні? — обурювався Андрій, пробираючись крізь них.

Софія продовжувала вислизати від нього, ховаючись за поворотами, змушуючи йти далі, глибше в лабіринт вулиць. Він пройшов повз Будинок вчених, звернув на Дорошенка, але в наступний момент опинився біля Арсеналу, хоча точно не пам'ятав, як туди потрапив. Потім вулиці знову перемішалися — немов місто змінювало свою форму, перетворюючи шлях на хаотичний лабіринт. Він зупинився, намагаючись зорієнтуватися. Усе навколо виглядало знайомо, але не зовсім. Ніби хтось переставив будівлі місцями, змінив перспективу. Софія йшла попереду і звернула у вузький провулок, Андрій прискорив крок, намагаючись не втратити її з поля зору. Аж раптом вона зупинилася перед аркою наприкінці провулка, озирнулася, немов запрошуючи його, і, не чекаючи, пішла далі. Андрій поспішив слідом, але, пройшовши під аркою, відчув дивне запаморочення, ніби на мить провалився в порожнечу. За секунду він опинився перед цегляною будівлею, фасад якої був обплетений плющем до самого даху п'ятого поверху. Він точно його десь бачив, але ніяк не міг пригадати де.

Софія зайшла всередину, і Андрій поспішив за нею. На дверях його зустріла дошка з оголошенням: «Відкрита вакансія дата-аналітика».

— Оце так удача, наче сама доля мене привела сюди, — не стримавшись, сказав це вголос. Зайшовши всередину, в холі він нікого не побачив, а біля ліфта був тільки один вказівник: «4 поверх, компанія BLUD».

— Чудово, напевно, вона теж там, — і Андрій зайшов у ліфт, натиснувши кнопку 4-го поверху.

Коли двері ліфта роз'їхалися в різні боки, перед ним відкрився довгий, слабо освітлений коридор. Вузькі світильники під стелею мерехтіли, немов невпевнені, чи варто їм працювати. Стіни були пофарбовані в тьмяно-сірий колір, а повітря віддавало чимось старим, занедбаним. Пройшовши вперед, він не зустрів ні душі — лише зачинені двері з номерами. А в кінці коридору його увагу привернув термінал із написом: «Реєстрація». Недовго вагаючись, Андрій усе ж таки ввів свої дані, екран блимнув, а потім видав талон із вказівкою: «Для складання тесту пройдіть у 4 кабінет, місце №12».

Швидко знайшовши потрібні двері, він увійшов. Усередині виявилось просторе приміщення без жодного вікна, а світло йшло від безлічі моніторів, за якими вже сиділи люди. Вони не звертали уваги на нового гостя і, не відриваючись, продовжували набирати щось на клавіатурі.

Андрій знайшов своє 12-те місце і сів. Перед ним стояв монітор із синім екраном, на якому світився лише один напис: «СТАРТ». Він натиснув на нього і розпочав виконання завдань. Питання були дивними: якісь рівняння, логічні головоломки, схеми старих пристроїв, яких він точно ніколи не бачив. У голові раз у раз виникала думка: «А мені точно це знадобиться в подальшій роботі?». Але час минав, а питання не закінчувалися — все як у його житті останнім часом. Через якийсь час Андрій і не помітив, як став частиною цього простору, став як усі. Люди навколо то вставали й виходили, то з'являлися нові, але ніхто не звертав на це жодної уваги. Відчуття реальності починало розмиватися. Як давно він тут? Годину? Дві?

Нарешті на екрані спалахнув напис: «Ви набрали 90 балів зі 100. Вас прийнято. Отримайте свою перепустку в терміналі».

— Нарешті це закінчилося, — з полегшенням видихнув Андрій. Протерши втомлені очі, він вийшов у коридор. Біля термінала вже стояло кілька людей, які неголосно щось обговорювали. Він підійшов до термінала, ввів своє ім'я, машина голосно задзижчала, а потім виплюнула пластикову картку з його фотографією. На перепустці значилося тільки одне слово: «BLUD» і логотип, схожий на кермо від старого авто.

— Вітаємо, колего! — почулося збоку. З тієї компанії до нього підійшов невисокий кучерявий хлопець і представився Ромою. — Приєднуйся до нас, — запропонував він.

Андрій підійшов до них ближче і незабаром втягнувся в бесіду. Нові колеги жваво обговорювали дивний процес приймання на роботу.

— Ковід уже давно закінчився, то до чого такі застережні заходи? — обурювався один із хлопців.

— Наче до спецпідрозділу відбирають, а не на роботу, — усміхнувся інший, крутячи в руках свою перепустку.

Андрій вирішив скористатися моментом і запитав:

— Хлопці, а ніхто не бачив тут дівчину? Висока, темне волосся, Софія. Хлопці переглянулися.

— Я схожу бачив, але її не Софією звать, — відповів хтось із них.

Але розмова перервалася, коли Рома запропонував:

— Ну що, відзначимо? Треба обмити нове місце роботи!

— Так, чому б і ні? — підтримали його інші.

Андрій відчув, як напруга і втома всередині трохи відступили. Його прийняли, низка відмов нарешті перервалася, він не невдаха і нарешті можна розслабитися, вийшовши з цих перегонів.

— Чудова ідея, я з вами, — усміхнувся він.

Компанія попрямувала до ліфта, двері роз'їхалися в сторони, впускаючи їх усередину.

— Перший поверх, — оголосив хтось, натискаючи кнопку.

Кабіна смикнулася і поїхала вниз. А коли двері відчинилися, перед ними постав той самий довгий сірий коридор.

— Що за чортівня? Ти, напевно, помилився! — сказав Рома і сам натиснув на перший поверх.

Двері ліфта знову зачинилися, вони поїхали, але, коли двері відчинилися перед ними, знову постав уже знайомий пейзаж у вигляді довгого коридору.

— Я, напевно, марю після цих виснажливих тестів, натисніть хто-небудь ще.

Ситуація повторилася, і вони знову опинилися на тому самому місці.

— Якого біса? — обурився Андрій і натиснув на другий поверх, але результат був той самий. Ліфт їхав, але чомусь завжди відкривався на 4-му поверсі.

Хлопці вирішили спуститися сходами. Вони були недалеко від ліфта, тому довго шукати їх не довелося. Вони спустилися на три поверхи нижче, відчинили двері й побачили ту саму картину, що й раніше, ніби нікуди й не ходили.

— Це всі бачать чи тільки я? — запитав Андрій. — Я чогось не розумію.

— Я таке якось в одному фільмі бачив, — відповів Рома. — І це був не гарний фільм, — насторожено додав він.

Вони вирішили перевірити інші поверхи, але все марно. Поверхом нижче на них чекала та сама картина, втім, як і поверхом вище.

— Що за чортівня тут відбувається? Це якийсь прикол? — раз у раз виривалося в когось із хлопців.

Вони поспішили назад до терміналу — єдиного джерела хоч якоїсь інформації. Але екран уже згас, і пристрій більше не реагував.

— Чудово, — пробурмотів хтось. — Тепер що?

Залишалося тільки одне — повернутися в кімнату, де вони проходили тест.

Відчинивши двері, вони побачили кілька людей, які все ще сиділи за моніторами. Один схилився обличчям до столу, інший люто стукав по

клавіатурі, немов від цього залежало його життя. Хлопці підійшли до нього, сподіваючись дізнатися хоч щось.

— Ми не можемо вийти. Ти бачив тут когось зі співробітників? — звернувся до нього Андрій.

Але той не звертав на них жодної уваги, продовжуючи стукати й монотонно повторювати: «Мене повинні взяти... Мене повинні взяти...»

— Ти взагалі чуєш нас? — роздратовано крикнув Роман і схопив його за плече, намагаючись відірвати від монітора.

Хлопець різко повернувся. Його очі були божевільними, а обличчя — спотворене дикою рішучістю. Раптово він кинувся на Романа, немов дикий звір. Усі в жаху відхитнулися. Але замість того, щоб продовжувати напад, він завмер, важко дихаючи, а потім мовчки повернувся до комп'ютера, немов нічого не сталося.

— Хворий якийсь, от і сиди тут сам, — нервово видихнув Роман.

Вони переглянулися і попрямували до другого хлопця. Він сидів нерухомо, уткнувшись обличчям у стіл.

— Гей, з тобою все гаразд? — Андрій обережно торкнувся його плеча. Відповіді не було.

— Чуєш, прокинись! — Роман струснув його сильніше.

Хлопець безвольно зісковзнув зі стільця і впав на підлогу. Кілька секунд вони мовчки дивилися на нього, а потім хтось сахнувся назад, здавлено видихнувши:

— Чорт...

Обличчя чоловіка виглядало висохлим, шкіра натягнулася на черепі, ніби з нього витягли всю вологу.

— Що, в біса, відбувається?! Я на таке не підписувався! — голосом, що зривається, вигукнув один із хлопців і, позадкувавши, кинувся до виходу.

— Сашку, стій! Ми ж не знаємо, як звідси вибратися! — крикнув йому вслід Рома.

— Нікуди він не дінеться, — Андрій намагався говорити спокійно, але його голос видавав напругу. Паніка наростала. Він швидко витягнув телефон, намагаючись викликати швидку або поліцію, але марно: мережі не було.

— Чудово. Здається, ми в пастці, — похмуро промовив він.

— Що робити? Мені геть не потрібна така робота, чорт забирай! — хтось нервово зітхнув, озираючись на всі боки.

Позаду них усе ще лунав монотонний стукіт клавіш. Хлопець, що повторював «мене повинні взяти», як і раніше, продовжував тест, ніби нічого не сталося.

— Я до нього більше не підйду, — різко сказав Рома, кинувши швидкий погляд на божевільного.

— Треба знайти Сашка і разом щось придумати, — рішуче сказав Андрій, прямуючи до виходу.

Але Сашка не було ні в коридорі, ні в ліфті, ні на сходах.

— Може, він зайшов в один із кабінетів у цьому коридорі? — і Андрій відчинив одні з дверей.

За дверима був просторий офіс, залитий тьмяним білим світлом. Уздовж стін стояли столи з комп'ютерами, екрани яких м'яко мерехтіли, видаючи ледь чутний гул. У центрі кімнати вони помітили Сашка. Він сидів за одним зі столів, немов загіпнотизований, і швидко друкував на клавіатурі, не піднімаючи очей.

— Сашку! — покликав його Рома, впевнено заходячи всередину.

Але Сашко ніяк не відреагував. Його обличчя було блідим, очі — червоними, а пальці рухалися так швидко, що здавалося, ніби він це робить автоматично, без усвідомлення.

— Чувак, ти що твориш? — Роман підійшов ближче і поплескав Сашка по плечу, але той навіть не здригнувся.

У цей момент усі монітори в кімнаті спалахнули одночасно, і на екранах з'явилися яскраві написи: «ДЕДЛАЙН БЛИЗЬКО», «ПРАЦЮЙ ШВИДШЕ».

Голоси заповнили кімнату, немов шепіт у голові кожного:

— Робота — це сенс. Тільки той, хто зробить усе, зможе вийти звідси.

Андрій із хлопцями відсахнулися, дивлячись на те, що відбувається. Сашко раптом перестав друкувати, повернув голову до них і сказав глухим, монотонним голосом:

— Ви маєте сісти. У нас спільний проєкт. Якщо ми не впораємося — ми залишимося тут назавжди.

— Що за маячню ти несеш?! — закричав Рома. — Ми не можемо просто тут сидіти і щось набирати! Йдемо звідси!

Але коли він зробив крок до дверей, щоб вийти, вони зачинилися самі собою і зникли. У приміщенні пролунав гуркіт, і на екранах з'явилося ще одне повідомлення: «ХТО НЕ ПРАЦЮЄ — ТОГО БІЛЬШЕ НЕМА».

У цей момент один із порожніх стільців почав ворухитися. Він різко відкотився назад і буквально «втягнув» у себе когось із хлопців — того, хто стояв ближче за всіх.

— Що за...?! — закричав Андрій, але нова «захоплена» людина вже почала автоматично друкувати щось на клавіатурі, як і Сашко.

— Лайно! — крикнув Роман. — Що тут відбувається? Як нам звідси вибратися?

— Проєкт, — холодно сказав Сашко, який знову втупився в монітор. — Це наш вихід. Якщо не зробимо, ми залишимося тут.

Андрій спробував озирнутися в пошуках чогось корисного. Кімната виглядала нескінченно одноманітною: комп'ютери, стільці, клавіатури. Монітори продовжували блимати яскравими фразами, що змушували серце завмирати.

— Ми не можемо просто сидіти й працювати, — тихо сказав Андрій, схилившись до Романа.

— А що тоді робити? — прошепотів той у відповідь, намагаючись не привертати уваги дивної сили, що явно спостерігала за ними. — Якщо ми нічого не зробимо, ми станемо як Сашко. Або гірше...

Сашко раптом завмер. Він підняв голову, немов почув щось невидиме, і знову заговорив глухим, монотонним голосом:

— Якщо ви не почнете працювати, система закриє проєкт, а ви — зникнете.

— Якого біса ти несеш?! — стримано запитав Андрій.

Але Сашко ніяк не відреагував, його руки знову почали шалено стукати по клавішах.

Роман схопив Андрія за руку і прошепотів:

— Послухай, ми не знаємо, що тут відбувається. Вдаймо, що працюємо, а самі придумаємо план, як утекти.

Андрій кивнув, але почуття тривоги не відпускало його. Він підійшов до одного з комп'ютерів. Екран блимнув, і перед ним відкрилося щось схоже на інтерфейс управління проєктами. Суцільні таблиці, завдання, графіки. На одному з рядків промайнуло: «Мета: 100% завершення завдань. Поточний прогрес: 9%»

— Серйозно? — пробурмотів Андрій, відчуваючи, як шалено стукає серце.

Раптом у кімнаті згасло світло, залишивши їх у повній темряві. Але монітори продовжували світитися, заливаючи приміщення похмурым

блакитним світлом. Повітря стало ще важчим, ніби щось невидиме підійшло до них ближче.

Голос, хрипкий і глибокий, пролунав просто в голові Андрія:

— Працюй... Або ти побачиш, що відбувається з тими, хто відмовляється.

— Хто це? — крикнув він тремтячим голосом.

У цей момент світло знову спалахнуло, але вже в іншому кольорі — тривожному червоному. На іншому кінці зали хлопець упав на підлогу з-за столу, зовсім як той у тестовому кабінеті. На моніторі поруч із ним з'явився новий рядок: «Прогрес: 10%. Прискорте виконання завдань».

Андрій піднявся і різко обернувся до Сашка.

— Що ти робиш? Як ти взагалі можеш працювати в такому стані?!

Сашко продовжував друкувати та, не піднімаючи голови, вимовив:

— Ти скоро зрозумієш.

— Я не розумію, що з вами таке, що тут відбувається? — уже тихо промовив Андрій і сів на місце, але його серце так і намагалось вистрибнути з грудей. Усе, що відбувалося тут, було абсурдним, але потрібно було розібратися, інакше звідси було явно не вибратися.

Екран перед Андрієм блимнув, і з'явилося перше завдання: «Видалення помилок». У файлі з кодом потрібно було видалити непотрібні слова: «щастя», «радість», «відпочинок». Андрій машинально запустив пошук і почав їх видаляти, не вникаючи в сенс. Але варто було стерти одне слово, як з'являвся новий рядок, і так знову, знову і знову. Поглянувши уважніше, він помітив, що рядків у коді було понад мільйон. Він стиснув щелепи, а пальці з силою почали вдавлюватися в клавіатуру. Робота здавалася нескінченною і безглуздою, але він продовжував, намагаючись знайти відповідь.

Що далі він займався цим марним заняттям, то сильніше змінювався простір навколо. Меблі повільно зміщувалися, ніби живі. Чи то тут відбувалося щось незрозуміле, чи то від втоми все пливло перед очима. Він подивився на обличчя Сашка й Романа, побачив, як вони втрачають чіткість, немов стираються з реальності. Але ось гучний поштовх — і ніби сам час змінив хід. Мить тому Андрій чув, як хтось набирав текст на клавіатурі, але тепер звуки стали уривчастими. Простір смикався, як глючне відео. Усе відбувалося то дуже швидко, то сповільнювалося. Він подивився на екран. Прогрес дійшов до 50%. І тут він згас. На синьому тлі сплив напис: «Час оптимізації». На екрані з'явилося вікно: «Обери число від 1 до 15»

— Це що, лотерея? Дуже серйозний підхід, — із сарказмом вимовив Андрій, але, відчуваючи, що в нього немає іншого виходу, натиснув «б».

Відразу після цього приміщення заповнив механічний голос:

— Голосування закінчено.

Червоне світло несподівано спалахнуло над одним зі столів, почавши хаотично рухатися кімнатою, метаючись між робочими місцями. Решта учасників почали озиратися, нервово перешіптуючись, але ніхто не рухався. Світло раптом сповільнилося, ніби обирало ціль, і зупинилося над одним зі столів.

— Вибір зроблено, — пролунав голос.

Усі повернулися до столу, над яким зависнув зловісний червоний ореол. Хлопець, який сидів за цим столом, завмер у страху. Раптово стілець із гуркотом відкидається назад, захоплюючи його в густий темний туман. І за мить стілець повертається у вихідне положення, залишаючи за собою лячну порожнечу, ніби хлопця ніколи й не було.

Голос пролунав знову, але вже холодно:

— Оптимізацію завершено. Продовжуйте роботу.

В Андрія пробіг холодний піт по спині. Він зрозумів, що, вибираючи число, став співучасником чиєїсь загибелі. Але що буде далі, якщо він відмовиться працювати?

— Я не хочу вмирати! — пролунав чийсь крик.

Паніка охопила кімнату, і кілька людей зірвалися з місць, кинувшись до стіни, в якій раніше були двері. Але замість одних зниклих дверей їх тепер було троє, але цілком реальних. Один із хлопців, не роздумуючи, відчинив найближчі, сподіваючись вибратися звідси. Але хлопець, що біг слідом, не встигнувши зупинитися, в паніці штовхнув того, хто стояв попереду, і наступної миті обидва зірвалися вниз, прямо в чорну порожнечу за дверима. Не було ні крику, ні звуку удару об землю — просто тиша, що поглинула їх, ніби їх ніколи й не було. Ті, що залишилися, застигли на місці, усвідомлюючи, що коридору більше не існує, як і самої реальності, до якої вони звикли. Гучний механічний голос сповістив: «ХТО НЕ ПРАЦЮЄ — ТОГО БІЛЬШЕ НЕМАЄ». Ці слова прозвучали як вирок. Перелякані і зломлені, решта повільно повернулися на свої місця. Тремтячими руками, зі сльозами на очах вони продовжили виконувати завдання. Рома й Андрій переглянулися, в їхніх очах була помітна безвихідь.

— Андрію, куди ми потрапили? Це все не схоже ні на експеримент, ні на шоу, — прошепотів Рома, дивлячись навколо. — Таке відчуття, ніби ми не в реальному світі, а в якомусь кошмарі. Як звідси вибратися?

— Я не знаю, Рома, — здавлено відповів Андрій.

Рома нервово посміхнувся, намагаючись себе заспокоїти:

— Може, це проклята будівля? Або духи? Я у фільмах щось подібне бачив.

— Знаєш, а це вже не звучить так безглуздо, — несподівано пожвавився Андрій. — Нам треба потягнути час, ми маємо вижити! Я що-небудь придумаю!

Андрій удав, що виконує завдання, але сам у голові перебирав спогади. Він зміг згадати книжки з міфології, які читав у бібліотеці Франка, коли ще був студентом. І в його голові сплигло ім'я — Мара. Але чи може це бути її рук справа? І як взагалі це перевірити?

— Рома, як ти сюди потрапив? Як знайшов цю будівлю? — запитав Андрій, намагаючись зв'язати все, що відбувається, воедино.

— Мене знайома, можна сказати, привела, — стримано відповів Рома, немов ще не до кінця усвідомлюючи свої слова.

— Як вона виглядала?

— Ой, вона красива, просто чарівна, а очі... — заворожено відповідав Рома.

— Ну ти й романтик... Довге темне волосся, білосніжна шкіра?

— Та й таке в ній є...

— А ти не відчув нічого дивного перед тим, як сюди потрапив? — перебив його Андрій, насторожившись.

— Так, — кивнув Рома. — Я довго гуляв, але сам не зрозумів, як вийшов сюди. Пам'ятаю, як мало не відключився, коли проходив через ворота в провулку, але це, напевно, через втому.

Андрій застиг, ніби щось усередині нього склалося в єдину картину.

— Усе точно так само, як у мене, — тихо промовив він, дивлячись у порожнечу. — Я пішов за Софією... тільки тепер розумію, що це була не вона.

— Ти про що? — стривожено перепитав Рома.

— Це Мара, — майже пошепки відповів Андрій. — Вона виглядає як Софія... Вона заманила нас сюди. Ворота, арка... це межа між життям і смертю. Ми зараз на її території.

— Ти серйозно? — голос Роми здригнувся. — Ти хочеш сказати, що все це реально?

— Усе сходиться, — твердо сказав Андрій, усе ще перебираючи в голові уривки знань, які він отримав у бібліотеці, — а на зиму припадає пік її сили. Ми в її царстві.

— А як нам вибратися? — майже вигукнув Рома, голос його затремтів.

— Я поки що не знаю, — сказав Андрій, дивлячись у бік дверей. — Але вона тут не випадково. Вона живиться нашим страхом. Ми повинні тримати себе в руках. Її слабкість — це наша сила. А ще... вона боїться вогню! У тебе є запальничка?

Рома кивнув і простягнув її Андрію, той клацнув коліщатком, і слабке полум'я освітіло стіл. У тьмяному світлі йому здалося, що реальність немов стала прозорою. Монітор, який стояв перед ним, раптом почав просвічуватися, наче був несправжнім, а ось стіл залишався твердим і реальним.

— Ти це бачиш? — прошепотів Андрій.

Андрій, тримаючи запальничку в одній руці, іншою обережно провів через монітор. Його пальці пройшли крізь нього, не зустрівши жодного опору.

— Чорт забирай... — видихнув Рома. — Спробуймо посвітити вздовж стіни!

Андрій передав запальничку, і Рома почав повільно вести вогонь уздовж стіни. Там, де пробігало полум'я, спочатку проявилися ледь помітні обриси, а потім у стіні проступила ручка дверей, яких раніше не було.

— Це вона! — у голосі Андрія прозвучала надія. — Вихід!

Андрій і Рома обмінялися короткими поглядами, після чого почали шепотітися з тими, хто сидів поруч.

— Коли Рома відчинить двері, усі біжіть за ним, — тихо, але наполегливо казав Андрій.

Кілька людей кивнули, напружено стискаючи руки на колінах. Інші ж навіть не підняли очей від екранів, продовжуючи байдуже натискати клавіші. Здавалося, вони не чули або, що гірше, не хотіли чути.

Сашко несподівано повільно встав.

— Почекай, не зараз, — прошепотів Андрій.

Але Сашко подивився на Андрія і Рому з якимось болісним виразом в очах.

— Вибачте... — видихнув він. — Мені потрібна ця робота. Я не можу піти.

А потім він різко обернувся до порожнечі перед собою і закричав на все горло:

— Вони хочуть втекти!

Тієї ж миті світло в кімнаті спалахнуло червоним, заливаючи весь простір тривожним, зловісним відтінком. У повітрі пролунав низький, гучний звук, схожий на далекий гуркіт грози.

— Рома, двері! — вигукнув Андрій.

Рома схопився за ручку і різко смикнув її вниз. Двері піддалися, і він миттєво зник в отворі. За ним одразу ж кинулися кілька людей, перекидаючи стільці й відштовхуючи один одного, прагнучи вирватися з кімнати. Андрій побіг останнім. Він обернувся на секунду і встиг побачити, як двері за ним зачиняються. В отворі, перш ніж усе сховало темрявою, він побачив Сашка. Той стояв нерухомо, поки навколо нього згущувався темний туман. Його силует здригнувся і... зник.

Андрій, Рома і ще кілька хлопців стояли в напівтемряві коридору, намагаючись віддихатися після втечі. Позаду них не було нічого — ні дверей, ні слідів кімнати, з якої вони вибралися. Тільки сіра стіна.

— Є в когось запальничка? Діставайте! — рішуче сказав Андрій.

Їх залишилося шестеро, і троє з них запалили вогонь.

— Той момент, коли паління може врятувати життя, — нервово, але з усмішкою промовив Рома.

— Послухайте, я думаю, що все це не просто так. Тут якась гра, і ми — її частина. Я зрозумів одне: цей світ має правила. Ви чули про Мару? У міфах вона — богиня кошмарів, ілюзій, страху. Усе, що ми бачимо — її мана, — з упевненістю оголосив Андрій.

— І що тепер? Як нам вибратися? — запитав хтось із темряви.

— Вогонь, — твердо відповів Андрій. — Він — її слабкість. Він показує правду. Якщо ми хочемо вибратися, нам потрібно йти вперед і не давати темряві нас поглинути.

Вони переглянулися, глибоко вдихнули та зробили перший крок у невідомість. Світло запальничок кидало тремтливі тіні на стіни, а кроки гулко розносилися порожнім простором. Однак що далі вони йшли, то дивнішим ставало відчуття.

— Це взагалі коли-небудь закінчиться? Ми вже годину йдемо ним, — Рома почав сповільнюватися.

Коридор здавався нескінченним. Усе виглядало однаково: ті самі стіни, та сама темна підлога, ті самі рідкісні лампи на стелі, які ледве працювали.

— Ми... ми на місці тупцюємо? — хтось із хлопців зупинився.

Андрій повільно водив запальничкою вздовж стіни, стежачи за тим, як полум'я вихоплює з темряви обриси. Раптово на рівній поверхні проступило щось нове — двері.

— Тут вихід... або нова пастка, — пробурмотів він, торкаючись холодної ручки. — Але в нас немає вибору. Тримайте вогонь, він — єдине, що показує реальність.

Він обережно відчинив двері, і перед ними розкинулася знайома картина. Це була не просто кімната, а точна копія того приміщення, звідки вони втекли. Ті самі робочі термінали, те саме неприродне світло, тільки тепер усе було занедбаним: монітори вкрилися пилом, клавіатури заросли павутинням, а крісла мали такий вигляд, ніби їх ніхто не чіпав роками.

— Ні... це ж... — чийсь голос здригнувся.

Рома зробив крок уперед, мимоволі зачепивши ногою потрісканий дріт.

— Вона... така сама, — його голос був сповнений тривоги.

— Залишіться хтось біля дверей і притримуйте їх. Якщо вони зачиняться, ми можемо застрягти! — різко скомандував Андрій.

Рома кивнув, але тут його погляд зачепив зім'ятий аркуш паперу на підлозі. Він підняв його, підніс до запальнички. Вогонь жадібно поглинув папір, і тоді вони побачили їх. За робочими терміналами сиділи силуети. Примарні тіні друкували на клавіатурах, їхні рухи були уривчастими, механічними. Але найстрашніше — їхні обличчя. Або, точніше, їхня відсутність. Там, де мали бути очі, ніс, рот, зяяла лякаюча порожнеча. Андрій, стиснувши зуби, зробив крок уперед. Полум'я в його руці хитнулося — і найближчий силует здригнувся, а потім розчинився, як дим.

— Фухх, здається, вони несправжні... — видихнув він, але в голосі вже не було впевненості.

— Тримайтеся ближче до вогню! — різко сказав Андрій. — Потрібно шукати вихід. Або хоч щось, що допоможе нам не залишитися в темряві.

Один із хлопців залишився біля дверей, а решта обережно рухалися кімнатою, намагаючись не порушувати роботи тіней, збираючи все, що може стати в пригоді. Раптово в тиші пролунав крик:

— Маріє! Почекай!

Усі різко обернулися. Двері, які були їхнім єдиним виходом, почали зачинятися.

— Тримайте їх! — крикнув хтось.

Вони кинулися до дверей, і один із хлопців в останню мить встиг схопити їх за край, зупинивши.

— Дмитро! Ти де?! — крикнув він, озируючись.

Але Дмитро зник без жодних слідів. Хлопці зібралися біля дверей, переглядаючись. У повітрі повисла напруга.

— Потрібно його знайти, — твердо сказав один із хлопців, який знав Дмитра.

— Розділімося, так ми швидше все обшукаємо, — запропонував хтось.

— Ні! — різко заперечив Рома. — Ви що, фільмів не дивилися?! Розділімося — все, вважай, нас більше немає! Тримаймося разом, інакше нас по одному так позбудуться!

Решта мовчки кивнули. Вони швидко перевірили, що вдалося знайти в кімнаті. Хтось дістав папір, хтось знайшов ганчірки. Змайструвавши імпровізований смолоскип, вони запалили його від запальнички.

— Йдемо за Дмитром, — рішуче сказав Андрій.

Коли вогонь від смолоскипа осяяв стіни, тіні за терміналами почали повільно повертати голови в їхній бік. Раптом одна з них вимовила:

— Ти запізнився на зміну. Займи своє місце!

— Ну його до біса! — злякано пробурмотів Рома і зачинив за собою двері з коридору.

— Мені не здалося, чи Дмитро крикнув «Марія»? — напружено запитав Андрій.

— Я теж це чув, — кивнув Рома.

Повисла тривожна пауза.

— Я так розумію, усіх сюди привела знайома дівчина? — Андрій насупився.

Хлопці почали згадувати, як потрапили сюди, і виявилось, що так і є. Імена були різні, але загальні риси — ті самі.

— Це дуже дивно... — пробурмотів хтось.

— Відколи я перебуваю тут, слово «дивно» стало вже моїм другим ім'ям, — усміхнувся Андрій.

Не гаючи часу, вони продовжили оглядати коридор, спрямовуючи світло смолоскипа на стіни. І невдовзі виявили ще одні двері.

— Готові? — Рома глибоко вдихнув.

Вони обережно увійшли всередину. Це була невелика кімната. Паркетна підлога здавалася старою і темною, але головне — у центрі було чітко протоптане коло. Ніби хтось ходив по ньому цілими днями безперервно, залишаючи сліди. А потім вони побачили його. У самому центрі, на підлозі, лежало висохле тіло. Одяг був рваний, але досить упізнаваний.

— Дмитро?! — хтось ахнув.

Хлопці застигли на місці, не вірячи своїм очам.

— Цього не може бути... — прошепотів Рома, підступаючи ближче.

Андрій різко схопив його за плече.

— Не чіпай!

— Але минуло лише пів години... що з ним сталося?! — голос Роми затремтів.

— Може, у цих кімнатах час іде по-різному? — припустив Андрій. — А раптом ми тут теж уже не кілька годин блукаємо?

Тиша і напруга знову заповнили простір. Андрій, відганяючи тривожні думки, повільно рушив уздовж стіни. Його погляд зачепився за старе, запорошене дзеркало. Воно виглядало звичайним, але, придивившись, він відчув, як усередині нього все похололо. У відображенні був тільки він. Андрій повільно озирнувся — хлопці стояли за його спиною і тримали запальнички. Але чому ж дзеркало їх не відображало?

— Тут більше нічого немає... — промовив Андрій, оглядаючи порожній простір. У голосі його звучала втома і напруженість. — Нам потрібно шукати інший вихід.

Вони повернулися в коридор. Тьмяне світло ледь пробивалося крізь запилені лампи, обшарпані стіни тягнулися нескінченними тінями. Усе здавалося одноманітним. Андрій ішов попереду, але тривога не полишала його. Думки кружляли, повертаючись до того дивного дзеркала.

— Дзеркало... Чому у відображенні був тільки я? — він згадував цей момент, кожен деталь, кожен мить, ніби міг витягнути з нього прихований сенс.

— Де були інші? Адже вони стояли поруч. Чому я побачив тільки себе? А що, якщо... щось було не так із самого початку? — серце забилося сильніше. — Що, якщо це не Мара водить нас колами?

Він швидко окинув поглядом стіни, двері, підлогу, стелю. Усе було однаковим. Ніби їх ганяли лабіринтом, змушуючи вірити, що вони просуваються вперед, але насправді...

— Ми ходимо по колу, немов заблукали душі, що бредуть у порожнечі, потрапивши в чийсь капкан.

Здогад спалахнув у свідомості, немов вітер стрімко перегортав сторінки розгорнутої книжки, аж поки не зупинився на єдино правильній.

— Звичайно... — пробурмотів він.

Якщо хтось створює ілюзію, значить, її можна зруйнувати.

— Можливо, це він... — Андрій неусвідомлено стиснув кулаки. — А що, якщо я зроблю щось навпаки? Порушу порядок, за яким він нас веде? Є тільки один спосіб дізнатися напевно — перевірити.

Він повернувся до хлопців спиною, глибоко вдихнув і зробив крок назад, потім ще один і ще. Реальність почала тремтіти. Стіни і простір навколо почали спотворюватися. Ще крок — і коридор похитнувся, немов гігантська декорація, яку хтось забув закріпити. Він пройшов спиною крізь хлопців.

— Андрію, ти що робиш?! — окликнув його Рома, голос його звучав приглушено, немов через щільну тканину.

Андрій зробив крок знову. Хлопці почали розмиватися. Їхні обриси тремтіли, розпадаючись на ледь помітні силуети.

— Андрію, стій! — долинав голос Роми, у ньому була паніка.

— Не залишай нас!

Але Андрій уже знав правду. Їх ніколи не було з ним. Або були, але тепер... Тепер вони частина цього місця. Сльози виступили в нього на очах — вони багато чого разом пережили, але він продовжив іти назад.

— Андрію, повернися...

Темрява попереду роз'їдала постаті друзів, затягувала їх, поки не залишився лише їхній крик, що віддалявся. Він зробив ще крок. І тут його спина вдарилася об щось тверде. Двері.

Андрій відчинив двері та ступив у прохолодну нічну темряву. Свіже повітря різко увірвалося в легені, але його не заспокоїло — навпаки, змусило серце битися сильніше.

— Я вибрався... — видихнув він.

— Я зміг... все-таки це був він, Блуд. Блуд, який водить колами до знемоги, знущаючись зі своєї жертви. Усе це була його гра, його ілюзія.

Його ноги підкошувалися від втоми, і він опустився на потрісканий асфальт, який уже накривало снігом, розпластавшись, немов викинутий на берег після шторму. Не було ні сил, ні емоцій, тільки усвідомлення пережитого кошмару.

— Хто б міг подумати, що знання з універсу можуть врятувати життя,
— вимовив він, нервово посміхаючись.

Витягнув телефон. Зв'язок є. Тремтячими пальцями набрав 112.

— Алло, поліція? — його голос звучав осиплим, немов він не говорив кілька днів. — Мені потрібна допомога... Я... Я був у будівлі, там... — Андрій почав розповідати про темні коридори, про хлопців, про те, що бачив... але слова плуталися.

— Де ви перебуваєте? — перервав його оператор.

Андрій озирнувся. Незнайома вулиця тонула в тиші. Ні ліхтарів, ні машин. За його спиною височіла все та ж цегляна будівля, поросла плющем. Скло у вікнах відбивало лише темряву. Не було ні слідів хлопців, ні коридору, де він їх залишив. Але над входом у будівлю він розгледів логотип із пропуску і великі літери «ПОЛЯРОН».

— Точно, згадав... я біля головного входу на завод «Полярон», — прохрипів Андрій, відчуваючи, як полегшення, немов хвилі, накочує на нього.

— Прийнято. Чекайте, наряд уже виїхав, — спокійно відповів оператор.

Він видихнув і дозволив собі залишитися лежати на холодному асфальті, доки над ним кружляли білі пластівці, повільно осідаючи на втомленому обличчі.

— Сніг... справжній, холодний. Усе скінчено. Тепер точно скінчено... — видихнув Андрій і заплющив очі.

— Патруль — оператору. Уточніть місце розташування.

— Біля входу в будівлю «Полярон».

— Завод «Полярон»? Але його ж знесли кілька років тому. Це точно не хибний виклик?

— Хибний чи ні — необхідно перевірити.

— Гаразд, виїжджаємо.

Наступного дня. Стрічка новин:

«На місці знесеної будівлі заводу «Полярон» було виявлено тіло чоловіка. За попередніми даними, воно пролежало там кілька тижнів. Лікарі повідомляють, що тіло надзвичайно висушене, немов уся волога була витягнута з нього. Особу загиблого встановлюють».

Від автора.

Дорогий читачу, дякую, що наважився зазирнути в темні закутки цієї історії разом зі мною. Сподіваюся, що ця історія тримала тебе в напрузі до останньої сторінки і залишила приємний холодок по спині.

Цей твір входить до збірки «Українська містика — 2025». Якщо тобі сподобалося розгадувати таємниці та відчувати адреналін від несподіваних поворотів сюжету, то в цій збірці ти знайдеш ще більше захопливих історій, сповнених загадок, небезпек і психологічних лабіринтів. Щоб придбати книгу, звертайся у:

[Фейсбук](#)

[Інстаграм](#)

А щоб першим дізнаватися про нові темні та містичні історії, а також ділитися враженнями від прочитаного, заходь у мої соцмережі — там завжди можна обговорити найбільш жахливі та інтригуючі моменти.

З повагою та надією на нові зустрічі в темряві,
Твій автор — Сергій Васильєв

Контакти:

[Бібліотека](#)

[Інстаграм](#)

[Фейсбук](#)